

Stanowisko Młodzieżowej Rady Klimatycznej

dot. Parku Narodowego w Dolinie Dolnej Odry

W poczuciu odpowiedzialności za wspólne dziedzictwo Rzeczypospolitej Polskiej podkreślamy, że przyroda jest dobrem narodowym o znaczeniu ekologicznym, kulturowym i historycznym. Obowiązkiem współczesnego pokolenia jest zachowanie jej w stanie niepogorszonym dla przyszłych generacji. Dolina Dolnej Odry, z unikatowym systemem mokradeł, torfowisk i lasów łęgowych Międzyodrza, stanowi jeden z najcenniejszych kompleksów przyrodniczych w kraju, a jej ochrona wymaga nadania najwyższej formy ochrony - parku narodowego.

Utworzenie parku nie blokuje rozwoju społeczno-gospodarczego regionu. Z obszaru ochrony wyłączono oba główne nurty Odry, kluczowe dla żeglugi, transportu i inwestycji wodnych. Doświadczenia innych parków narodowych potwierdzają, że nowy status staje się impulsem rozwojowym. Zwiększa ruch turystyczny, sprzyja rozwojowi usług, podnosi wartość regionu i umożliwia pozyskiwanie znaczących środków krajowych i unijnych na inwestycje edukacyjne, renaturyzacyjne czy infrastrukturalne.

Park narodowy jako państwowa osoba prawna jest finansowany z budżetu państwa i nie obciąża gmin. Przeciwnie - dzięki ustawie o dochodach JST oraz zapowiadanej subwencji ekologicznej gminy zwiększą swoje dochody.

Parki narodowe mają wielokrotnie większą zdolność pozyskiwania funduszy niż parki krajobrazowe. W perspektywie 2014-2020 średnia wartość projektów w PN wynosiła ok. **11 mln zł**, podczas gdy w parkach krajobrazowych - **ok. 0,7 mln zł**. Największe projekty renaturyzacyjne w wybranych parkach przekraczały **20-30 mln zł**, co potwierdza ich wysoki potencjał inwestycyjny. Powstanie parku narodowego sprzyja długofalowemu wzrostowi liczby podmiotów gospodarczych, miejsc pracy i lokalnych dochodów podatkowych, zwłaszcza w sektorach turystyki przyrodniczej, rekreacji i usług.

Projekt ustawy dopuszcza wykonywanie zadań obronnych oraz strategiczne działania Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Międzyodrza, jako teren podmokły i trudno dostępny, nie jest i nie może być przeznaczony pod infrastrukturę wojskową, przez co park nie ogranicza potencjału obronnego kraju.

Utworzenie Parku Narodowego Doliny Dolnej Odry cieszy się bardzo wysokim poparciem mieszkańców: aż **86%** mieszkańców województwa zachodniopomorskiego popiera powstanie parku, **90%** ocenia je jako szansę gospodarczą, a **97%** uważa, że przyroda w Polsce powinna być chroniona przez

państwo (*Instytut Ochrony Środowiska, 2025*). Ochrona przyrody nie jest więc tematem politycznie polaryzującym.

Międyodrze to jeden z najważniejszych w kraju naturalnych systemów retencyjnych. Torf zatrzymuje nawet **97%** masy wody, a lasy łęgowe rozpraszają fale wezbraniowe, ograniczając ryzyko powodzi. W czasie suszy dolina uwalnia wodę stopniowo, stabilizując bilans wodny. Degradacja hydromorfologiczna Odry (osuszanie siedlisk, erozja koryta, spadek retencji) zwiększa podatność na powódzie, susze i zjawiska ekstremalne. Jej skutki były widoczne podczas katastrofy ekologicznej w 2022 r., kiedy kombinacja niskiej retencji, zasolenia i zaburzeń hydrologicznych doprowadziła do rozwoju toksycznych złotych alg i masowego wymierania organizmów wodnych. Renaturyzacja doliny rzecznej - możliwa tylko przy wysokiej randze ochrony - redukuje koszty powodzi o **30-40%** i zwiększa odporność infrastruktury wodnej.

Pod względem przyrodniczym, bogactwo obszaru międzyodrza, również uzasadnia potrzebę podniesienia rangi ochrony w tym miejscu. Na obszarze planowanego parku odnotowano kilkaset gatunków chronionych w tym ok. **230 gatunków ptaków**, z czego **ok. 130** regularnie się tam gniazduje. Wiele z nich znajduje się na **Czerwonej liście ptaków Polski**, zwłaszcza gatunki wodno-błotne najbardziej narażone na skutki suszy i notujące aktualnie największe spadki liczebności.

Międyodrze jest również kluczową ostoją płazów - grupy szczególnie podatnej na zmiany hydrologiczne - oraz domem unikatowych torfowisk fluwiogenicznych, wyjątkowo wrażliwych na zaburzenia stosunków wodnych. Skuteczna ochrona tych ekosystemów wymaga aktywnej ochrony czynnej: wykaszania, wypasu, zwalczania gatunków inwazyjnych, regulacji sukcesji. Park narodowy posiada narzędzia finansowe i administracyjne niezbędne do prowadzenia takich działań.

Utworzenie Parku Narodowego Doliny Dolnej Odry jest decyzją uzasadnioną przyrodniczo, hydrologicznie, gospodarczo i społecznie. Chroni kluczowy system retencyjny kraju, przy jednoczesnym zachowaniu ekosystemów dla przyszłych pokoleń, zapewnia stabilne finansowanie regionu, zwiększa jego atrakcyjność inwestycyjną, a jednocześnie odpowiada na oczekiwania mieszkańców i potrzeby bezpieczeństwa wodnego państwa. Jest to inwestycja o wysokiej stopie zwrotu - w odporność ekosystemów, bezpieczeństwo lokalnych społeczności oraz dziedzictwo naturalne Rzeczypospolitej.